תּורה נבֿיאים וכתובֿים

תּרגום ייִדיש פֿון יהואש

אֶסְתֵּר

א 1 און עס איז געווען אין די טעג פֿון אַחשורוֹשן – דאָס איז דער
אַחשורוֹש וואָס האָט געקיניגט פֿון הוֹדו ביז כּוש, איבער
הונדערט און זיבן און צוואַנציק מדינות – 2 אין יענע טעג, אַז דער
מלך אַחשורוֹש איז געזעסן אויף דעם טראָן פֿון זײַן מלוכה וואָס אין
דער הויפּטשטאָט שושַן, 3 אין דריטן יאָר פֿון זײַן מלוכה, האָט ער
געמאַכט אַ מאָלצײַט פֿאַר אַלע זײַנע האַרן און זײַנע קנעכט, דעם
חיל פֿון פָּרַס און מָדַי, די אַדללײַט און די האַרן פֿון די מדינות, וואָס
פֿאַר אים; 4 ווען ער האָט געוויזן די עשירות פֿון זײַן קיניגלעכן
שטאַט, און די זעלטענע פּראַכט פֿון זײַן גרויסקייט, פֿיל טעג,
הונדערט און אַכציק טעג. 5 און אַז די דאָזיקע טעג זײַנען דערפֿילט
געוואָרן, האָט דער מלך געמאַכט פֿאַר דעם גאַנצן פֿאָלק וואָס האָט
זיך געפֿונען אין דער הויפּטשטאָט שושַן, פֿון קלענסטן ביזן גרעסטן,
אַ מאָלצײַט פֿון זיבן טעג אין הויף פֿון דעם מלכס פּאַלאַצגאָרטן.
6 ווײַסע צײַג, דינע לײַנען, און בלאָע וואָל, זײַנען געווען באַפֿעסטיקט
מיט שנורן פֿון פֿײַנלײַנען און פּורפּל אויף זילבערנע שטאַנגען און
זײַלן פֿון מירמלשטיין; מיט גילדערנע און זילבערנע לענבעטלעך אויף
אַ פֿלאַסטערונג פֿון אַלאַבאַסטער און מירמלשטיין, און פּערלמוטער,
און פֿלעקמירמל. 7 און געגעבן טרינקען האָט מען אין גילדערנע
כּלים, און כּלים פֿון כּלים פֿאַרשיידן, און מַלכותדיקער ווײַן איז
געווען מיט אַ קיניגלעכער האַנט. 8 און דאָס טרינקען איז געווען ווי
געהעריק; קיינער האָט ניט גענייט; וואָרום אַזוי האָט דער מלך פֿעסט
אָנגעזאָגט איטלעכן עלטסטן פֿון זײַן הויז, צו טאָן לויט דעם רצון פֿון
יעטוועדער איינעם.

9 אויך די מלכּה וַשתּי האָט געמאַכט אַ מאָלצײַט פֿאַר די ווײַבער אין
דעם קיניגלעכן הויז פֿון מלך אַחשוֵרוֹש. 10 אויפֿן זיבעטן טאָג, אַז
דעם מלכּס האַרץ איז געווען פֿריילעך פֿון ווײַן, האָט ער געהייסן
מהומָן, בִּזתאָ, חרבוֹנאָ, בגתאָן, און אֲבַגתאָ, זֵתַר, און כַּרכַּס, די זיבן
קאַמערדינער וואָס האָבן באַדינט פֿאַר דעם מלך אַחקשוֵרוֹש,
11 ברענגען די מלכּה וַשתּי פֿאַר דעם מלך אין אַ קיניגלעכער קרוין,
כּדי צו ווײַזן די פֿעלקער און די האַרן איר שיינקייט, וואָרום זי איז
געווען שיין פֿון אויסזען. 12 האָט די מלכּה וַשתּי ניט געוואָלט קומען
אויף דעם מלכּס אָנזאָג וואָס דורך דער האַנט פֿון די קאַמערדינער,
און דער מלך איז זייער אין כּעס געוואָרן, און זײַן גרימצאָרן האָט אין
אים געברענט.

13 און דער מלך האָט געזאָגט צו די חכמים וואָס קענען די צײַטן –
וואָרום אַזוי איז געווען דעם מלכּס שטייגער אַנטקעגן אַלע וואָס
ווייסן אַ געזעץ און אַ דין; 14 און די נאָענטע צו אים זײַנען געווען
כַּרשנאָ, שֵתָר, אַדמָתאָ, תַּרשיש, מֶרֶס, מַרסנאָ, ממוכָן, זיבן האַרן פֿון
פָּרַס און מָדַי וואָס האָבן געזען דעם מלכּס פּנים, וואָס זײַנען געזעסן
אויבנאָן אין דער מלוכה –: 15 וואָס דאַרף מען טאָן לויט געזעץ צו
דער מלכּה וַשתּי פֿאַר וואָס זי האָט ניט געטאָן דעם אָנזאָג פֿון מלך
אַחַשוֵרוֹש דורך דער האַנט פֿון די קאַמערדינער.

16 האָט ממוכָן געזאָגט פֿאַר דעם מלך און די האַרן: ניט אַקעגן מלך
אַליין האָט פֿאַרבראָכן די מלכּה וַשתּי, נאָר אַקעגן אַלע האַרן, און
אַקעגן אַלע פֿעלקער וואָס אין אַלע מדינות פֿון מלך אַחַשוֵרוֹש.
17 וואָרום די מעשׂה מיט דער מלכּה וועט אַרויסקומען צו אַלע
ווײַבער, צו מאַכן זייערע מאַנען פֿאַראַכט אין זייערע אויגן, אַז מע
וועט זאָגן: דער מלך אַחַשוֵרוֹש האָט געהייסן ברענגען פֿאַר אים די
מלכּה וַשתּי, און זי איז ניט געקומען. 18 און נאָך הײַנטיקן טאָג וועלן
די האַרינטעס פֿון פָּרַס און מָדַי, וואָס האָבן געהערט די מעשׂה מיט
דער מלכּה, דאָס זאָגן צו די האַרן פֿון מלך, און עס וועט זײַן גענוג
בִזָיון און ערגערניש. 19 אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן, זאָל
אַרויסגיין אַ קיניגלעכער באַפֿעל פֿון פֿאַר אים, און עס זאָל
פֿאַרשריבן ווערן אין די געזעצן פֿון פָּרַס און מָדַי, כּדי עס זאָל ניט
בטל ווערן, אַז וַשתּי זאָל מער ניט קומען פֿאַר דעם מלך אַחַשוֵרוֹש,
און איר מלכּהשאַפֿט זאָל דער מלך געבן צו אַן אַנדערער וואָס איז
בעסער פֿון איר. 20 און אַז דעם מלכּס פּסק וואָס ער וועט מאַכן,

וועט באַקאַנט ווערן אין זײַן גאַנצן קיניגרײַך, ווי גרויס עס איז, וועלן
אַלע ווײַבער אָפּגעבן כּבֿוד זייערע מאַנען, פֿון גרעסטן ביזן קלענסטן.

21 איז דאָס וואָרט וווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון דעם מלך און די
האַרן, און דער מלך האָט געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט פֿון ממוכָן. 22
און ער האָט געשיקט בריוו צו אַלע מדינות פֿון דעם מלך, צו
איטלעכער מדינה לויט איר כּתבֿ, און צו איטלעכן פֿאָלק לויט זײַן
לשון, אַז יעטוועדער מאַן זאָל זײַן דער הערשער אין זײַן הויז, און
רעדן אַזוי ווי דער לשון פֿון זײַן פֿאָלק.

ב

1 נאָך די דאָזיקע געשעענישן, אַז דער גרימצאָרן פֿון מלך
אַחַשװֵרוֹשׁ האָט זיך געשטילט, האָט ער געדאַכט אָן וַשתּין, און
אָן וואָס זי האָט געטאָן, און וואָס איז נִגזר געוואָרן אויף איר. 2 האָבן
געזאָגט די יונגען פֿון מלך, זײַנע משָרתים: זאָל מען זוכן פֿאַרן מלך
יונגע מיידלעך שיין פֿון אויסזען. 3 און דער מלך זאָל אויפֿזעצן
אויפֿזעער אין אַלע מדינות פֿון זײַן קיניגרײַך, און זיי זאָלן
אײַנזאַמלען וווּ נאָר אַ יונג מיידל פֿון שיינעם אויסזען אין דער
הויפּטשטאָט שושַן, אין הויז פֿון די פֿרויען, אונטער דער האַנט פֿון
הֵגֵא דעם קאַמערדינער פֿון מלך, דעם היטער פֿון די פֿרויען, און
מע זאָל זיי געבן זייערע זאַלבונגען. 4 און די מיידל וואָס וועט
וווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון מלך, זאָל ווערן די מלכּה אָנשטאָט
וַשתּין.

און די זאַך איז וווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון מלך, און ער האָט אַזוי
געטאָן.

5 איז געווען אַ ייִד אין דער הויפּטשטאָט שושַן מיטן נאָמען מָרדכַי
דער זון פֿון יָאִיר, דעם זון פֿון שִמעִי, דעם זון פֿון קִישן, אַ מאַן פֿון
בנימין, 6 וואָס איז פֿאַרטריבן געוואָרן פֿון ירושָלַיִם מיט די
פֿאַרטריבענע וואָס זײַנען פֿאַרטריבן געוואָרן מיט איכָניָה דעם מלך
פֿון יהודה, די וואָס נבֿוכַדנֶצַר דער מלך פֿון בבֿל האָט פֿאַרטריבן.
7 און ער האָט דערצויגן הֲדַסָהן, דאָס איז אֶסתֵּר, די טאָכטער פֿון זײַן
פֿעטער, וואָרום זי האָט ניט געהאַט קיין פֿאָטער און מוטער; און
די מיידל איז געווען שיין אויפֿן געשטאַלט, און שיין אויפֿן פּנים; און

אַז איר פֿאָטער און איר מוטער זײַנען געשטאָרבן, האָט זי מרדכי
צוגענומען צו זיך פֿאַר אַ טאָכטער.

8 און עס איז געווען, אַז דער אָנזאָג פֿון מלך און זײַן באַפֿעל איז
באַקאַנט געוואָרן, און אַז פֿיל מיידלעך זײַנען אײַנגעזאַמלט געוואָרן
אין דער הויפּטשטאָט שושן, אונטער דער האַנט פֿון הֵגַין, אַזוי איז
אויך אסתּר צוגענומען געוואָרן אין הויז פֿון מלך, אונטער דער האַנט
פֿון הֵגַין דעם היטער פֿון די פֿרויען. 9 און די מיידל איז ווילגעפֿעלן
אין זײַנע אויגן, און זי האָט נושׂא חן געווען פֿאַר אים, און ער האָט
געאײַלט מיט אירע זאַלבונגען און אירע גאָבן, און די זיבן מיידלעך
וואָס דאַרפֿן איר געגעבן ווערן פֿון מלכס הויז; און ער האָט זי מיט
אירע מיידלעך אויסגעצייכנט צום גוטן אין הויז פֿון די פֿרויען.

10 אסתּר האָט ניט אויסגעזאָגט איר פֿאָלק און איר אָפּשטאַם,
וואָרום אַזוי האָט איר מרדכי באַפֿוילן, אַז זי זאָל ניט אויסזאָגן.
11 און טאָג פֿאַר טאָג איז מרדכי אַרומגעגאַנגען פֿאַר דעם הויף פֿון
דעם הויז פֿון די פֿרויען געוואָר צו ווערן וואָס אסתּר מאַכט, און וואָס
מיט איר געשעט.

12 און אַז עס האָט דערגרײַכט די ריי פֿון מיידל נאָך מיידל, צו קומען
צום מלך אַחַשוֵרוֹש, נאָך דעם ווי זי האָט געהאַט צוועלף חדשים,
לויט דעם אײַנפֿיר פֿאַר די פֿרויען – וואָרום אַזוי האָבן געמוזט
דערפֿילט ווערן די טעג פֿון זייערע זאַלבונגען: זעקס חדשים מיט
אייל פֿון מירע, און זעקס חדשים מיט בשׂמים און מיט זאַלבן פֿון
פרויען – 13 און אַז די מיידל איז דענצמאָל געגאַנגען צום מלך,
פלעגט אַלץ וואָס זי פלעגט פֿאַרלאַנגען איר געגעבן ווערן, מיטצוגיין
מיט איר פֿון דעם הויז פֿון פֿרויען אין הויז פֿון מלך. 14 אין אָוונט איז
זי געגאַנגען, און אין דער פֿרי האָט זי זיך אומגעקערט אין צווייטן
הויז פֿון די פֿרויען, אונטער דער האַנט פֿון שַעַשגז דעם מלכס
קאַמערדינער, דעם היטער פֿון די קעפּסווײַבער. זי פֿלעגט מער ניט
קומען צום מלך, סײַדן דער מלך האָט זי באַגערט, און זי איז גערופֿן
געוואָרן מיטן נאָמען.

15 און אַז עס האָט דערגרייכט די ריי פֿון אסתּר דער טאָכטער פֿון
אַביחַיִל, מרדכיס פעטער, וואָס ער האָט גענומען צו זיך פֿאַר אַ
טאָכטער, צו קומען צום מלך, האָט זי ניט פֿאַרלאַנגט קיין זאַך, אַחוץ

וואָס הֵגַי דעם מלכס קאַמערדינער, דער היטער פֿון די פרויען, פֿלעגט
זאָגן. און אסתּר האָט נושׂא חן געווען אין די אויגן פֿון אַלע וואָס
האָבן זי געזען.

16 און אסתּר איז גענומען געוואָרן צום מלך אַחַשוֵרוֹש אין זײַן
קיניגלעכן הויז, אין צענטן חודש, דאָס איז דער חודש טֵבֵת, אין
זיבעטן יאָר פֿון זײַן מלוכה. 17 און דער מלך האָט ליב געקריגן
אסתּרן מער פֿון אַלע ווײַבער, און זי האָט געקריגן בײַ אים חן און
לײַטזעליקייט מער פֿון אַלע יונגפרויען, און ער האָט אָנגעטאָן אַ
מַלכות-קרוין אויף איר קאָפּ, און האָט זי געמאַכט פֿאַר אַ מלכּה
אָנשטאָט וַשתּין. 18 און דער מלך האָט געמאַכט אַ גרויסן מאָלצײַט
פֿאַר אַלע זײַנע האַרן און זײַנע קנעכט, אַ מאָלצײַט פֿון אסתּרס וועגן.
און ער האָט געמאַכט די מדינות אַ הנָחה, און געגעבן מתּנות מיט אַ
קיניגלעכער האַנט.

19 און אַז יונגפֿרויען זײַנען אַ צווייט מאָל אײַנגעזאַמלט געוואָרן, און
מרדכי איז געזעסן אין טויער פֿון מלך – 20 אסתּר האָט נאָך ניט
געהאַט אויסגעזאָגט איר אָפּשטאַם און איר פֿאָלק, אַזוי ווי מרדכי
האָט איר באַפֿוילן; וואָרום אסתּר האָט געטאָן וואָס מרדכי האָט איר
אָנגעזאָגט, אַזוי ווי בעת זי איז געווען אין דערציונג בײַ אים –
21 אין יענע טעג, ווען מרדכי איז געזעסן אין טויער פֿון מלך, האָט
געצערנט בגתָן און תֶּרֶש, צוויי קאַמערדינער פֿון מלך, פֿון די
שוועלהיטער, און זיי האָבן געוואָלט אויסשטרעקן אַ האַנט אויפֿן
מלך אַחַשוֵרוֹש. 22 איז די זאַך דערוווּסט געוואָרן צו מרדכין, און ער
האָט דערציילט אסתּר המלכּהן, און אסתּר האָט געזאָגט דעם מלך
אין נאָמען פֿון מרדכין. 23 און די זאַך איז נאָכגעזוכט געוואָרן, און
איז אויסגעפֿונען געוואָרן, און זיי זײַנען ביידע אויפֿגעהאַנגען געוואָרן
אויף אַ בוים; און עס איז פֿאַרשריבן געוואָרן אין בוך פֿון די
צײַטגעשעענישן פֿאַר דעם מלך.

ג 1 נאָך די דאָזיקע געשעענישן האָט דער מלך אַחַשוֵרוֹש געגרייסט
הָמָן דעם זון פֿון הַמדָתאָן, דעם אַגָגי, און ער האָט אים דערהויבן
און געשטעלט זײַן שטול איבער אַלע האַרן וואָס בײַ אים. 2 און אַלע
קנעכט פֿון מלך וואָס אין מלכס טויער האָבן זיך געקניט און געבוקט

צו הָמָנען, וואָרום אַזוי האָט דער מלך באַפֿוילן וועגן אים; נאָר
מרדכי פֿלעגט זיך ניט קניען און ניט בוקן. 3 האָבן די קנעכט פֿון מלך
וואָס אין מלכס טויער געזאָגט צו מרדכין: פֿאַר וואָס טרעטסטו
איבער דעם באַפֿעל פֿון מלך? 4 און עס איז געווען, אַז זיי האָבן דאָס
צו אים געזאָגט טאָג פֿאַר טאָג, און ער האָט ניט צוגעהערט צו זיי,
אַזוי האָבן זיי דערציילט הָמָנען, כּדי צו זען אויב מרדכיס ווערטער
וועלן באַשטיין; וואָרום ער האָט זיי געזאָגט אַז ער איז אַ ייִד.
5 און ווי הָמָן האָט געזען אַז מרדכי קניט זיך ניט און בוקט זיך ניט
צו אים, אַזוי איז הָמָן געוואָרן פול מיט גרימצאָרן. 6 און ער האָט
פֿאַראַכט אין זײַנע אויגן אויסצושטרעקן אַ האַנט אויף מרדכין אַליין;
וואָרום מע האָט אים געזאָגט דאָס פאָלק פֿון מרדכין; נאָר הָמָן האָט
געזוכט צו פֿאַרטיליקן אַלע ייִדן וואָס אין גאַנצן קיניגרײַך פֿון
אַחַשוֵרוֹשן, דאָס פאָלק פֿון מרדכין.

7 אין ערשטן חוֹדש, דאָס איז חוֹדש ניסן, אין צוועלפֿטן יאָר פֿון מלך
אַחַשוֵרוֹש, האָט מען געוואָרפֿן אַ פור, דאָס איז אַ גוֹרל, פֿאַר הָמָנען,
פֿון טאָג אויף טאָג, און פֿון חוֹדש אויף חוֹדש, ביז צום צוועלפטן
חוֹדש, דאָס איז חוֹדש אָדֶר.

8 און הָמָן האָט געזאָגט צום מלך אַחַשוֵרוֹש: פֿאַראַן איין פֿאָלק,
צעזייט און צעשפּרייט צווישן די פֿעלקער אין אַלע מדינות פֿון דײַן
קיניגרײַך, און זייערע געזעצן זײַנען אַנדערש ווי בײַ איטלעכן פֿאָלק,
און די געזעצן פֿון מלך טוען זיי ניט, און דעם מלך לוינט זיך ניט זיי
צו לאָזן בלײַבן. 9 אויב דעם מלך איז ווילגעפעלן, זאָל געשריבן
ווערן זיי אומצוברענגען, און איך וועל אָפּוועגן צען טויזנט צענטנער
זילבער אויף די הענט פֿון די ווירטשאַפֿטער, אויף אַרײַנצוברענגען
אין די שאַצקאַמערן פֿון מלך. 10 האָט דער מלך אַראָפּגענומען זײַן
זיגלרינג פֿון זײַן האַנט, און האָט אים געגעבן צו הָמָן דעם זון פֿון
הַמדָתאָן, דעם אַגָגי, דעם צוֹרר-הַיהודים. 11 און דער מלך האָט
געזאָגט צו הָמָנען: דאָס געלט ווערט דיר געשאָנקען, און אויך דאָס
פֿאָלק, צו טאָן מיט אים ווי עס איז גוט אין דײַנע אויגן.

12 און ד שרײַבער פֿון מלך זײַנען גערופֿן געוואָרן אין ערשטן חוֹדש,
אין דרײַצנטן טאָג אין דעם, און עס איז געשריבן געוואָרן אַזוי ווי
אַלץ וואָס הָמָן האָט באַפֿוילן, צו די סאַטראַפּן פֿון מלך, און צו די
פֿירשטן וואָס איבער איטלעכער מדינה, און צו די האַרן פֿון איטלעכן

פֿאָלק; איטלעכער מדינה לויט איר כּתב, און איטלעכן פֿאָלק לויט
זײַן לשון, געשריבן אין נאָמען פֿון מלך אַחשווֵרוֹש, און געחסמעט
מיטן זיגלרינג פֿון מלך.

13 און בריוו זײַנען צעשיקט געוואָרן דורך דער האַנט פֿון לויפֿערס צו
אַלע מדינות פֿון מלך, צו פֿאַרטיליקן, צו הרגען, און אומצוברענגען
אַלע ייִדן, פֿון יונג ביז אַלט, קליינע קינדער און ווײַבער, אין איין
טאָג, און דרײַצנטן טאָג פֿון צוועלפֿטן חוֹדש, דאָס איז חוֹדש אָדָר,
און צו צערויבן זייער פֿאַרמעג. 14 דער נוסח פֿון דעם געשריפֿטס
זאָל אַרויסגעגעבן ווערן פֿאַר אַ באַפֿעל אין איטלעכער מדינה,
באַקאַנט געמאַכט צו אַלע פֿעלקער, אַז זיי זאָלן זײַן אָנגעברייט פֿאַר
דעם דאָזיקן טאָג.

15 זײַנען די לויפֿערס אַרויס אין געאײַלט מיט דעם מלכס אָנזאָג, און
דאָס געזעץ איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין דער הויפּטשטאָט שושַן.
און דער מלך און הָמָן האָבן זיך געזעצט טרינקען, און די שטאָט
שושַן איז געווען צעטומלט.

ד

1 און ווי מרדכי האָט זיך דערוווּסט אַלץ וואָס איז געשען, אַזוי
האָט מרדכי צעריסן זײַנע קליידער, און ער האָט אָנגעטאָן זאַק
מיט אַש און ער איז אַרויסגעגאַנגען אין מיטן שטאָט, און האָט
געשריען אַ גרויס און ביטער געשריי. 2 און ער איז געקומען ביז צום
מלכס טויער; וואָרום מע האָט ניט געטאָרט אַרײַנגיין אין מלכס
טויער אין זאַק.

3 און אין איטלעכער מדינה, ווּ נאָר דער אָנזאָג פֿון מלך און זײַן
באַפֿעל איז אָנגעקומען, איז געווען אַ גרויס טרויער בײַ ייִדן, און
אַ תּענית, און געוויין און קלאָג; זאַק און אַש האָבן פֿיל זיך
אונטערגעבעט.

4 זײַנען געקומען אסתּרס מיידלעך און אירע קאַמערדינער, און האָבן
איר דאָס דערציילט, און די מלכּה איז אויפֿגעציטערט געוואָרן, און זי
האָט געשיקט קליידער אָנצוטאָן מרדכין, און אויסצוטאָן זײַן זאַק פֿון
אים, אָבער ער האָט ניט אָנגענומען. 5 האָט אסתּר גערופֿן הַתָך,
איינעם פֿון דעם מלכס קאַמערדינער וואָס ער האָט געשטעלט פֿאַר

איר, און זי האָט אים באַפֿוילן צו מרדכין, געוואָר צו ווערן וואָס דאָס
איז, און פֿאַר וואָס דאָס איז.

6 איז הַתָך אַרויסגעגאַנגען צו מרדכין אויפֿן ברייטן פּלאַץ פֿון שטאָט
וואָס פֿאַרן מלכס טויער, 7 און מרדכי האָט אים דערציילט אַלץ וואָס
אים איז געשען, און דעם באַטרעף פֿון דעם זילבער וואָס הָמָן האָט
צוגעזאָגט אָפּצוּוועגן אין די שאַצקאַמערן פֿון מלך פֿאַר די ייִדן, כּדי
זיי אומצוברענגען. 8 אויך דעם נוסח פֿון דעם געשריבענעם באַפֿעל
וואָס איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין שושַן זיי צו פֿאַרטיליקן, האָט ער
אים געגעבן, צו ווײַזן אסתּרן, און איר דערציילן, און איר אָנזאָגן צו
גיין צום מלך, צו בעטן בײַ אים, און זיך שתּדלען בײַ אים פֿאַר איר
פֿאָלק.

9 איז הַתָך געקומען, און האָט דערציילט אסתּרן די ווערטער פֿון
מרדכין. 10 און אסתּר האָט גערעדט צו הַתָכן און האָט אים באַפֿוילן
צו מרדכין: 11 אַלע קנעכט פֿון מלך און דאָס פֿאָלק פֿון מלכס
מדינות, ווייסן אַז איטלעכער מאַן אָדער פֿרוי וואָס גייט אַרײַן צום
מלך אין אינעווייניקסטן הויף, ווען ער ווערט ניט גערופֿן, איז פֿאַר
אים בלויז איין געזעץ, טייטן, סײַדן דער וואָס דער מלך שטרעקט
אויס צו אים דעם גילדערנעם צעפּטער, ער בלײַבט לעבן; און איך
בין ניט גערופֿן געוואָרן צו קומען פֿאַרן מלך שוין דרײַסיק טעג.

12 האָט מען דערציילט מרדכין די ווערטער פֿון אסתּרן.
13 און מרדכי האָט געהייסן ענטפֿערן אסתּרן: זאָלסט ניט מיינען בײַ
זיך, אַז דו פֿון אַלע ייִדן וועסט אַנטרונען ווערן אין מלכס הויז.
14 וואָרום אויב שווײַגן וועסטו שווײַגן אין דער צײַט, וועט אַ
דערלײַכטערונג און אַ רעטונג אויפֿשטיין פֿאַר ייִדן פֿון אַן אַנדער
אָרט, און דו און דײַן פֿאָטערס הויז וועלן אונטערגיין. און ווער ווייס
אויב דו האָסט ניט דערגרייכט די מלוכה פֿאַר אַזאַ צײַט ווי די?

15 האָט אסתּר געהייסן ענטפֿערן מרדכין: 16 גיי זאַמל אײַן אַלע ייִדן
וואָס געפֿינען זיך אין שושַן, און פֿאַסט פֿאַר מיר, און איר זאָלט ניט
עסן און ניט טרינקען דרײַ טעג, נאַכט און טאָג; אויך איך און מײַנע
מיידלעך וועלן אַזוי פֿאַסטן. און אַזוי וועל איך גיין צום מלך, וואָס איז
ניט לויט געזעץ; און אַז איך וועל אונטערגיין, וועל איך אונטערגיין.

17 איז מרדכי אַוועק, און האָט געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס אסתּר האָט
אים באַפֿוילן.

ה 1 און עס איז געווען אויפֿן דריטן טאָג, האָט אסתּר זיך
אָנגעטאָן מַלכותדיק, און האָט זיך געשטעלט אין
אינעווייניקסטן הויף פֿון מלכס הויז אַקעגן מלכס הויז; און דער מלך
איז געזעסן אויף זײַן קיניגלעכן טראָן אין קיניגלעכן הויז, אַקעגן דעם
אײַנגאַנג פֿון הויז. 2 איז ווי דער מלך האָט דערזען אסתּר המלכּה
שטייענדיק אין הויף, האָט זי נֹשׂא חן געווען אין זײַנע אויגן, און
דער מלך האָט אויסגעשטרעקט צו אסתּרן דעם גילדערנעם צעפּטער
וואָס אין זײַן האַנט, און אסתּר האָט גענענט, און האָט אָנגערירט
דעם שפּיץ צעפּטער. 3 האָט דער מלך צו איר געזאָגט: וואָס איז דיר,
אסתּר המלכּה? און וואָס איז דײַן בקשה? אַפֿילו ביז אַ האַלבער
מלוכה זאָל דיר געגעבן ווערן. 4 האָט אסתּר געזאָגט: אויב דעם מלך
איז ווילגעפֿעלן, זאָל דער מלך און הָמָן קומען הײַנט צו דעם
מאָלצײַט וואָס איך האָב פֿאַר אים געמאַכט. 5 האָט דער מלך
געזאָגט: אײַלט אַהער הָמָנען, צו טאָן דאָס וואָרט פֿון אסתּרן.

און דער מלך און הָמָן זײַנען געקומען צו דעם מאָלצײַט וואָס אסתּר
האָט געמאַכט. 6 און דער מלך האָט געזאָגט צו אסתּרן אויף דעם
ווײַנמאָלצײַט: וואָס נאָר דײַן פֿאַרלאַנג, וועט דיר געגעבן ווערן, און
וואָס נאָר דײַן בקשה, אַפֿילו ביז אַ האַלבער מלוכה וועט געטאָן
ווערן. 7 האָט אסתּר געענטפֿערט און האָט געזאָגט: מײַן פֿאַרלאַנג
און מײַן בקשה – 8 אויב איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין די
אויגן פֿון מלך, און אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן צו געבן מײַן
פֿאַרלאַנג און צו טאָן מײַן בקשה – זאָל דער מלך און הָמָן קומען צו
דעם מאָלצײַט וואָס איך וועל זיי מאַכן; און מאָרגן וועל איך טאָן אַזוי
ווי דאָס וואָרט פֿון מלך.

9 און הָמָן איז אַרויסגעגאַנגען אין יענעם טאָג פֿריילעך און מיט אַן
אויפֿגעראַמטן האַרצן. אָבער ווי הָמָן האָט געזען מרדכין אין טויער
פֿון מלך, אַז ניט ער האָט זיך אויפֿגעשטעלט און ניט ער האָט זיך
גערירט פֿאַר אים, אַזוי איז הָמָן פֿול געוואָרן מיט גרימצאָרן אויף
מרדכין. 10 אָבער הָמָן האָט זיך אײַנגעהאַלטן, און ער איז אַוועק אין

זייַן הויז און האָט געשיקט און געבראַכט זייַנע גוטע פֿרייַנט, און זייַן
ווייַב זֶרֶש. 11 און הָמָן האָט אויסדערציילט פֿאַר זיי זייַן גרויס
עשירות, און זייַנע פֿיל קינדער, און אַלצדינג ווי אַזוי דער מלך האָט
אים געגרייסט, און ווי אַזוי ער האָט אים דערהויבן איבער די האַרן
און די קנעכט פֿון מלך. 12 און הָמָן האָט געזאָגט: אויך האָט אסתּר
המלכּה ניט געלאָזט קומען קיינעם מיטן מלך צו דעם מאָלצייַט וואָס
זי האָט געמאַכט נאָר בלויז מיך, און אויך אויף מאָרגן בין איך
פֿאַרבעטן צו איר מיטן מלך. 13 אָבער דאָס אַלץ איז מיר נישט
ווערט, איטלעכס מאָל וואָס איך זע מרדכי דעם ייִדן זיצן אין טויער
פֿון מלך. 14 האָט צו אים געזאָגט זייַן ווייַב זֶרֶש, און אַלע זייַנע גוטע
פֿרייַנט: זאָל מען מאַכן אַ תּלִיֶה פֿופֿציק איילן הויך, און אין דער פֿרי
זאָג דעם מלך, מע זאָל אויפֿהענגען אויף איר מרדכין; און גיי אַ
פֿריילעכער מיט דעם מלך צום מאָלצייַט. איז די זאַך ווילגעפֿעלן
פֿאַר הָמָנען, און ער האָט געמאַכט די תּלִיֶה.

ו 1 אין יענער נאַכט האָט זיך אָפּגעטאָן דער שלאָף פֿון מלך, און ער
האָט געהייסן ברענגען דעם ספֿר-הזכרוֹנוֹת פֿון די צייַט
געשעענישן, און זיי זייַנען פֿאָרגעלייענט געוואָרן פֿאַרן מלך.
2 איז געפֿונען געוואָרן פֿאַרשריבן אַז מרדכי האָט אויסגעזאָגט אויף
בגתָנאָ און תֶּרֶש, די צוויי קאַמערדינער פֿון מלך, פֿון די שוועלהיטער,
וואָס האָבן געזוכט אויסצושטרעקן אַ האַנט אויפֿן מלך אַחַשֵׁוֵרוֹשׁ.
3 האָט דער מלך געזאָגט: וואָס פֿאַר אַ כּבוד און גדולה איז געטאָן
געוואָרן מרדכין דערפֿאַר? האָבן געזאָגט די יונגען פֿון מלך, זייַנע
משָׁרתים: קיין זאַך איז מיט אים ניט געטאָן געוואָרן. 4 האָט
דער מלך געזאָגט: ווער איז אין הויף? ערשט הָמָן קומט אין
אויסווייניקסטן הויף פֿון דעם מלכס הויז, צו זאָגן דעם מלך, מע זאָל
אויפֿהענגען מרדכין אויף דער תּלִיֶה וואָס ער האָט צוגעגרייט פֿאַר
אים. 5 האָבן די יונגען פֿון מלך צו אים געזאָגט: אָט שטייט הָמָן אין
הויף. האָט דער מלך געזאָגט: זאָל ער אַרייַנקומען. 6 איז הָמָן
אַרייַנגעקומען, און דער מלך האָט צו אים געזאָגט: וואָס דאַרף מען
טאָן מיט אַ מאַן וואָס דער מלך וויל אים אָנטאָן כּבוד? האָט הָמָן
געקלערט בייַ זיך אין האַרצן: וועמען וועט דער מלך וועלן אָנטאָן
כּבוד אַחוץ מיר? 7 און הָמָן האָט געזאָגט צום מלך: אַ מאַן וואָס דער
מלך וויל אים אָנטאָן כּבוד – 8 זאָל מען ברענגען אַ מַלכותדיק קלייד

וואָס דער מלך האָט זיך דערין אָנגעקליידט, און אַ פערד וואָס דער
מלך איז אויף אים געריטן, און וואָס אַ מַלכותדיקע קרוין איז
אָנגעטאָן געוואָרן אויף זײַן קאָפּ. 9 און מע זאָל געבן דאָס קלייד און
דעם פֿערד אויף דער האַנט פֿון איינעם פֿון די האַרן פֿון מלך, די
אַדלײַט, און מע זאָל אָנקליידן דעם מאַן וואָס דער מלך וויל אים
אָנטאָן כּבֿוד, און מע זאָל אים מאַכן רײַטן אויפֿן פֿערד דורך דער
ברייטער גאַס פֿון שטאָט, און אויסרופֿן פֿאַר אים: אַזוי ווערט געטאָן
צו דעם מאַן וואָס דער מלך וויל אים אָנטאָן כּבוד. 10 האָט דער מלך
געזאָגט צו הָמָנען: אײַל און נעם דאָס קלייד און דעם פערד, אַזוי ווי
דו האָסט גערעדט, און טו אַזוי צו מרדכי דעם ייִדן וואָס זיצט אין
מלכס טויער; זאָלסט ניט לאָזן אָפּפֿאַלן אַ וואָרט פֿון אַלץ וואָס דו
האָסט גערעדט.

11 האָט הָמָן גענומען דאָס קלייד און דעם פֿערד, און ער האָט
אָנגעקליידט מרדכין, און האָט אים געמאַכט רײַטן דורך דער
ברייטער גאַס פֿון שטאָט, און האָט פֿאַר אים אויסגערופֿן: אַזוי ווערט
געטאָן צו דעם מאַן וואָס דער מלך וויל אים אָנטאָן כּבֿוד.

12 און מרדכי האָט זיך אומגעקערט צום טויער פֿון מלך. אָבער הָמָן
איז אַוועק אין האַסט אַהיים, טרויעריק און מיט אַ פֿאַרדעקטן קאָפּ.
13 און הָמָן האָט דערציילט זײַן ווײַב זֶרֶש און אַלע זײַנע גוטע פֿרײַנט
אַלץ וואָס אים האָט געטראָפֿן. האָבן זײַנע קלוגע לײַט און זײַן ווײַב
זֶרֶש געזאָגט צו אים: אויב פֿון ייִדישן אָפּשטאַם איז דער מרדכי וואָס
דו האָסט אָנגעהויבן פֿאַלן פֿאַר אים, וועסטו ניט אויספֿירן אַקעגן
אים, נאָר פֿאַלן וועסטו פֿאַלן פֿאַר אים.

14 ווי זיי רעדן נאָך מיט אים, אַזוי זײַנען אָנגעקומען דעם מלכס
קאַמערדינער, און געאײַלט צו ברענגען הָמָנען צו דעם מאָלצײַט
וואָס אסתּר האָט געמאַכט.

ז

1 און דער מלך און הָמָן זײַנען געקומען צו טרינקען בײַ אסתּר
המלכּה. 2 און דער מלך האָט געזאָגט צו אסתּרן אויך אויפֿן
צווייטן טאָג, בײַם ווײַנמאָלצײַט: וואָס נאָר דײַן פֿאַרלאַנג, אסתּר

המלכּה, וועט דיר געגעבן ווערן, און וואָס נאָר דײַן בקשה, אַפֿילו ביז
אַ האַלבער מלוכה וועט געטאָן ווערן.

3 האָט אסתּר המלכּה געענטפֿערט און האָט געזאָגט: אויב איך האָב
געפֿונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, מלך, און אויב דעם מלך איז
ווילגעפֿעלן, זאָל מיר מײַן לעבן געשאָנקען ווערן אויף מײַן געבעט,
און מײַן פֿאָלק אויף מײַן בקשה. 4 וואָרום מיר זײַנען פֿאַרקויפֿט
געוואָרן, איך און מײַן פֿאָלק, צום פֿאַרטיליקן, צום הרגען, און
אומצוברענגען; און ווען מיר וואָלטן פֿאַרקויפֿט געוואָרן פֿאַר קנעכט
און פֿאַר דינסטן וואָלט איך געשוויגן, אָבער דער פֿײַנט איז ניט ווערט
דעם מלך שאָדן. 5 האָט זיך אָפּגערופֿן דער מלך אַחשוֵרוֹש, און האָט
געזאָגט צו אסתּר המלכּה: ווער איז דער, און ווּ איז דער, וואָס זײַן
האַרץ האָט אים דערוועגט אַזוי וואָס צו טאָן? 6 האָט אסתּר
געזאָגט: אַ מאַן אַ צורר און אַ פֿײַנט, דער דאָזיקער בייזער הָמָן. און
הָמָן האָט זיך דערשראָקן פֿאַר דעם מלך און דער מלכּה.
7 און דער מלך איז אויפֿגעשטאַנען אין זײַן גרימצאָרן פֿון דעם
ווײַנמאָלצײַט, און איז אַרײַן אין דעם פּאַלאַצגאָרטן; און הָמָן האָט
זיך אָפּגעשטעלט צו בעטן אום זײַן לעבן בײַ אסתּר המלכּה, וואָרום
ער האָט געזען אַז בייז איז באַשלאָסן אויף אים פֿון מלך. 8 און ווי
דער מלך האָט זיך אומגעקערט פֿון דעם פּאַלאַצגאָרטן אין הויז פֿון
דעם ווײַנמאָלצײַט, ערשט הָמָן ליגט אַנידערגעפֿאַלן אויף דעם
לענבעטל וואָס אסתּר איז דערויף. האָט דער מלך געזאָגט: נאָך
באַצווינגען די מלכּה בײַ מיר אין הויז? ווי דאָס וואָרט איז אַרויס פֿון
מלכס מויל, אַזוי האָט מען צוגעדעקט הָמָנס פּנים.

9 האָט געזאָגט חַרבוֹנָה, איינער פֿון די קאַמערדינער פֿאַרן מלך: אָט
שטייט אויך לעבן הָמָנס הויז די תּלִיָה פֿופֿציק אײַלן הויך וואָס הָמָן
האָט געמאַכט פֿאַר מרדכין, דעם וואָס האָט גערעדט צום גוטן פֿון
מלך. האָט דער מלך געזאָגט: הענגט אים אויף דערויף. 10 האָט מען
אויפֿגעהאַנגען הָמָנען אויף דער תּלִיָה וואָס ער האָט צוגעגרייט פֿאַר
מרדכין, און דער גרימצאָרן פֿון מלך האָט זיך געשטילט.

ח

1 אין יענעם טאָג האָט דער מלך אַחשוֵרוֹש אָוועקגעגעבן צו
אסתּר המלכּה דאָס הויז פֿון הָמָן דעם צורר־היהודים. און

מרדכי איז געקומען פֿאַרן מלך, וואָרום אסתּר האָט אים דערציילט,
וואָס ער איז איר. 2 און דער מלך האָט אַראָפּגענומען זײַן זיגלרינג
וואָס ער האָט אַוועקגענומען פֿון הָמָנען, און האָט אים געגעבן
מרדכין; און אסתּר האָט אויפֿגעזעצט מרדכין איבער הָמָנס הויז.

3 און אסתּר האָט ווידער גערעדט פֿאַרן מלך, און זי איז געפֿאַלן פֿאַר
זײַנע פיס, און האָט געוויינט און געבעטן בײַ אים, אָפּצוטאָן דאָס
בייז פֿון הָמָן דעם אַגָגי, און זײַן טראַכטונג וואָס ער האָט געטראַכט
אַקעגן די ייִדן. 4 האָט דער מלך אויסגעשטרעקט צו אסתּרן דעם
גילדערנעם צעפּטער, און אסתּר האָט זיך אויפֿגעהויבן און האָט זיך
געשטעלט פֿאַרן מלך. 5 און זי האָט געזאָגט: אויב דעם מלך איז
ווילגעפֿעלן, און אויב איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט פֿאַר אים, און
די זאַך איז רעכט פֿאַרן מלך, און איך בין ווילגעפעלן אין זײַנע אויגן,
זאָל געשריבן ווערן אָפּצורופֿן די בריוו, די טראַכטונג פֿון הָמָן דעם
זון פֿון הַמדָתאָן, דעם אַגָגי, וואָס ער האָט געשריבן אומצוברענגען די
ייִדן אין אַלע מדינות פֿון מלך. 6 וואָרום ווי וועל איך קענען צוזען
דאָס בייז וואָס וועט טרעפֿן מײַן פֿאָלק? און ווי וועל איך קענען
צוזען דעם אונטערגאַנג פֿון מײַן אָפּשטאַם?

7 האָט דער מלך אַחַשֵורוֹש געזאָגט צו אסתּר המלכּה און צו מרדכי
דעם ייִדן: זעט, הָמָנס הויז האָב איך אַוועקגעגעבן צו אסתּרן, און
אים האָט מען אויפֿגעהאַנגען אויף דער תּלִיָה, פֿאַר וואָס ער האָט
אויסגעשטרעקט אַ האַנט אויף די ייִדן. 8 און איר, שרײַבט וועגן די
ייִדן, אַזוי ווי עס איז גוט אין אײַערע אויגן, אין נאָמען פֿון מלך, און
חתמעט אונטער מיט דעם זיגלרינג פֿון מלך, וואָרום אַ געשריפֿטס
וואָס איז געשריבן אין נאָמען פֿון מלך, און געחתמעט מיטן זיגלרינג
פֿון מלך, איז ניט אָפּצורופֿן.

9 זײַנען גערופֿן געוואָרן די שרײַבער פֿון מלך אין יענער צײַט, אין
דריטן חודש, דאָס איז חודש סיון, דרײַ און צוואַנציקסטן טאָג אין
אים; און עס איז געשריבן געוואָרן אַזוי ווי אַלץ וואָס מרדכי האָט
באַפֿוילן, צו די ייִדן, און צו די סאַטראַפּן, און די פֿירשטן, און די
האַרן פֿון די מדינות וואָס פֿון הודו ביז כּוש, הונדערט און זיבן און
צוואַנציק מדינות; איטלעכער מדינה לויט איר כּתב, און איטלעכן
פֿאָלק לויט זײַן לשון, און צו די ייִדן לויט זייער כּתב און לויט זייער
לשון. 10 און מע האָט געשריבן אין נאָמען פֿון מלך אַחַשְוֵרוֹש, און

געחתמעט מיטן זיגלרינג פֿון מלך, און צעשיקט בריוו דורך דער
האַנט פֿון די לויפערס אויף פערד, רײַטער אויף יאָגפערד פֿון די
קיניגלעכע סטאַדעס, 11 אַז דער מלך האָט דערלויבט די ייִדן וואָס
אין איטלעכער שטאָט, זיך אײַנצוזאַמלען, און זיך צו שטעלן פֿאַר
זייער לעבן, צו פֿאַרטיליקן, צו הרגען, און אומצוברענגען יעטוועדער
חיל פֿון דעם פאָלק און דער מדינה וואָס וועלן באַפֿאַלן זיי מיט די
קליינע קינדער און די ווײַבער, און צו צערויבן זייער פֿאַרמעג,
12 אין איין טאָג אין אַלע מדינות פֿון מלך אַחַשוֵרוֹש, אין דרײַצנטן
טאָג פֿון צוועלפֿטן חודש, דאָס איז חודש אָדֶר. 13 דער נוסח פֿון
דעם געשריפֿטס זאָל אַרויסגעגעבן ווערן פֿאַר אַ באַפֿעל אין
איטלעכער מדינה, באַקאַנט געמאַכט פֿאַר אַלע פֿעלקער, און די ייִדן
זאָלן זײַן אָנגעברייט פֿאַר דעם דאָזיקן טאָג זיך נוקם צו זײַן אָן
זייערע פֿײַנט.

14 זײַנען די לויפֿערס, די רײַטערס אויף יאָגפֿערד, אַרויס אין האַסט
און געאײַלט אויף דעם אָנזאָג פֿון מלך, און דער באַפֿעל איז
אַרויסגעגעבן געוואָרן אין דער הויפּטשטאָט שושַן. 15 און מרדכי איז
אַרויסגעגאַנגען פֿון פֿאַרן מלך אין בגדֵי־מַלכות פֿון בלאָען און ווײַסן,
מיט אַ גרויסער גילדערנער קרוין, און אַ מאַנטל פֿון פֿײַנלײַנען
און פּורפּל. און די שטאָט שושַן האָט געהילכט און זיך געפֿרייט.
16 בײַ די ייִדן איז געווען אַ ליכטיקייט און אַ שׂמחה און אַ פֿרייד און
אַ גדולה. 17 און אין איטלעכער מדינה און אין איטלעכער שטאָט,
ווו נאָר דער אָנזאָג פֿון מלך און זײַן באַפֿעל איז אָנגעקומען, איז
געווען שׂשׂון־ושׂמחה בײַ ייִדן, אַ סעודה און אַ יָום־טוב. און פֿיל פֿון
די פֿעלקער פֿון לאַנד האָבן זיך אויסגעגעבן פֿאַר ייִדן, ווײַל די מורא
פֿאַר ייִדן איז געפֿאַלן אויף זיי.

ט 1 און אין צוועלפֿטן חודש, דאָס איז חודש אָדֶר, אין דרײַצנטן
טאָג אין אים, ווען דער אָנזאָג פֿון דעם מלך און זײַן באַפֿעל איז
געקומען נאָנט צום געטאָן ווערן, אין דעם טאָג וואָס די פֿײַנט פֿון די
ייִדן האָבן געהאָפֿט צו געוועלטיקן איבער זיי, און עס איז געוואָרן
פֿאַרקערט, אַז זיי, די ייִדן, האָבן געוועלטיקט איבער זייערע שׂוֹנאים,
2 האָבן זיך אײַנגעזאַמלט די ייִדן אין זייערע שטעט, אין אַלע מדינות
פֿון מלך אַחַשוֵרוֹש אויסצושטרעקן אַ האַנט אויף די וואָס האָבן

געזוכט אויף זײ בײז; און קײנער איז ניט באַשטאַנען אַקעגן זײ,
װאָרום זײער מוֹרא איז געפֿאַלן אויף אַלע פֿעלקער. 3 און אַלע האַרן
פֿון די מדינות, און די סאַטראַפּן, און די פֿירשטן, און דעם מלכס
װירטשאַפֿטער, האָבן אונטערגעהאָלפֿן די ייִדן, װאָרום די מוֹרא פֿאַר
מרדכין איז געפֿאַלן אויף זײ. 4 װײַל מרדכי איז געװען גרויס אין הויז
פֿון מלך, און זײַן שם איז געגאַנגען אין אַלע מדינות; װאָרום דער
מאַן מרדכי איז געװאָרן אַלץ גרעסער. 5 און די ייִדן האָבן געשלאָגן
צװישן אַלע זײערע פֿײַנט אַ שלאַק פֿון שװערד און טײטונג און
פֿאַרטיליקונג, און זײ האָבן געטאָן מיט זײערע שׂוֹנאים לויט זײער
װילן. 6 און אין דער הויפּטשטאָט שושַן האָבן די ייִדן געהרגעט און
אומגעבראַכט פינף הונדערט מאַן. 7 אויך פּרשַנדָתָא, און דַלפֿון, און
אַספָּתָא, 8 און פּוֹרָתָא, און אַדַלְיָא, און אַרידָתָא. 9 און פּרמַשתָּא,
און אַריסַי, און אַרידַי און אַוַיזָתָא, 10 די צען זין פֿון הָמָן דעם זון פֿון
הַמדָתאָן, דעם צוֹרר־הַיהודים, האָבן זײ געהרגעט; אָבער צום רויב
האָבן זײ ניט אויסגעשטרעקט זײער האַנט.

11 אין יענעם טאָג איז געקומען די צאָל פֿון די הרוגים אין דער
הויפּשטאָט שושַן, פֿאַר דעם מלך. 12 האָט דער מלך געזאָגט צו
אסתּר המלכּה: אין דער הויפּטשטאָט שושַן האָבן די ייִדן געהרגעט
און אומגעבראַכט פֿינף הונדערט מאַן, און הָמָנס צען זין; װאָס שוין
האָבן זײ געטאָן אין די איבעריקע מדינות פֿון מלך! און װאָס נאָר
דײַן פֿאַרלאַנג, װעט דיר געגעבן װערן, און װאָס נאָך דײַן בקשה, װעט
געטאָן װערן. 13 האָט אסתּר געזאָגט: אויב דעם מלך איז
װױלגעפעלן, זאָל אויך מאָרגן געגעבן װערן די ייִדן װאָס אין שושַן צו
טאָן אַזױ װי דער באַפֿעל פֿון הײַנט; און די צען זין פֿון הָמָנען זאָל
מען אויפֿהענגען אויף דער תּלִיָה. 14 האָט דער מלך געהײסן אַז אַזױ
זאָל געטאָן װערן, און אַ באַפֿעל איז אַרויסגעגעבן געװאָרן אין שושַן;
און די צען זין פֿון הָמָנען האָט מען אויפֿגעהאַנגען. 15 און די ייִדן
װאָס אין שושַן האָבן זיך אײַנגעזאַמלט אויך אין פֿערצנטן טאָג פֿון
חוֹדש אָדָר, און האָבן אויסגעהרגעט אין שושַן דרײַ הונדערט מאַן;
אָבער צום רויב האָבן זײ ניט אויסגעשטרעקט זײער האַנט.

16 און די איבעריקע ייִדן װאָס אין די מדינות פֿון מלך האָבן זיך
אײַנגעזאַמלט, און זיך געשטעלט פֿאַר זײער לעבן, און זײ זײַנען לויז
געװאָרן פֿון זײערע פֿײַנט, און האָבן אויסגעהרגעט פֿון זײערע

שׂוֹנאים פֿינף און זיבעציק טויזנט; אָבער צום רויב האָבן זײ ניט אויסגעשטרעקט זײער האַנט.

17 דאָס איז געווען אין דרײַצנטן טאָג פֿון חוֹדש אָדָר; און אין
פֿערצנטן טאָג אין אים האָבן זײ גערוט, און האָבן אים געמאַכט פֿאַר
אַ טאָג פֿון אַ סעודה און אַ שׂמחה. 18 אָבער די ייִדן וואָס אין שושַן
האָבן זיך אײַנגעזאַמלט אין דרײַצנטן און אין פֿערצנטן טאָג אין אים,
און אין פֿופֿצנטן טאָג אין אים האָבן זײ גערוט, און האָבן אים
געמאַכט פֿאַר אַ טאָג פֿון אַ סעודה און אַ שׂמחה. 19 דרום מאַכן די
ייִדן פֿון די אָפֿענע ערטער, די וואָס זיצן אין אָפֿענע שטעט, אין
פֿערצנטן טאָג פֿון חוֹדש אָדָר אַ שׂמחה און אַ סעודה און אַ יָום-טוב,
מיט שַלַח-מָנות פֿון אײנעם צום אַנדערן.

20 און מרדכי האָט אויפֿגעשריבן די דאָזיקע זאַכן, און ער האָט
געשיקט בריוו צו אַלע ייִדן וואָס אין אַלע מדינות פֿון מלך אַחַשוֵרוֹש,
די נאָענטע און די ווײַטע, 21 צו באַפֿעסטיקן אויף זײ, אַז זײ זאָלן
האַלטן דעם פֿערצנטן טאָג פֿון חוֹדש אָדָר, און דעם פֿופֿצנטן טאָג
אין אים, אַלע יאָר אין יאָר, 22 אַזוי ווי די טעג וואָס די ייִדן זײַנען
לויז געוואָרן פֿון זײערע פֿײַנט, און דעם חוֹדש וואָס איז זײ פֿאַרקערט
געוואָרן פֿון קומער אין אַ שׂמכה, און פֿון טרויער אין אַ יָום-טוב; זײ
צו מאַכן פֿאַר טעג פֿון אַ סעודה און אַ שׂמכה, מיט שַלַח-מָנות פֿון
אײנעם צום אַנדערן, און מתּנות צו אָרימע לײַט.
23 און די ייִדן האָבן אָנגענומען וואָס זײ האָבן אָנגעהויבן צו טאָן,
און וואָס מרדכי האָט צו זײ געשריבן. 24 וואָרום הָמָן דער זון פֿון
הַמדָתאָן, דער אַגָגי, דער צוֹרר אויף אַלע ייִדן, האָט געטראַכט אויף
די ייִדן זײ אונטערצוברענגען, 25 און ער האָט עוואָרפֿן אַ פּור, דאָס
איז אַ גוֹרל, זײ צו פֿאַרטומלען און זײ אונטערצוברענגען. אָבער אַז
זי איז געקומען פֿאַרן מלך, האָט ער אָנגעזאָגט מיט אַ בריוו, אַז זײַן
בײזע מחשבה וואָס ער האָט געטראַכט אויף די ייִדן, זאָל זיך
אומקערן אויף זײַן קאָפּ; און מע האָט אויפגעהאַנגען אים און זײַנע
זין אויף דער תּלִיָה. 26 דרום האָט מען גערופן די דאָזיקע טעג פּורים,
אויף דעם נאָמען פּור. דערפֿאַר, פֿון וועגן די ווערטער פֿון דעם
דאָזיקן בריוו, און וואָס זײ האָבן זיך אָנגעזען דערפֿון, און וואָס זײ
איז געשען, 27 האָבן די ייִדן באַפעסטיקט און גענומען אויף זיך, און
אויף זײערע קינדער, און אויף אַלע וואָס באַהעפטן זיך אָן זײ, אַז עס
זאָל ניט בטל ווערן, צו האַלטן די דאָזיקע צווײ טעג, אַזוי ווי עס איז

געשריבן וועגן זיי, און לויט זייער צײַט, אַלע יאָר פֿאַר יאָר.
28 און די דאָזיקע טעג זאָלן געדאַכט ווערן, און געהאַלטן ווערן אין
איטלעכן דור, איטלעכער משפחה, איטלעכער מדינה, און איטלעכער
שטאָט; און די דאָזיקע טעג פֿון פּורים זאָלן ניט אָפּגעשאַפֿט ווערן
פֿון צווישן ייִדן, און זייער געדעכעניש זאָל ניט אויפֿהערן בײַ זייערע
קינדער.

29 און אסתּר המלכּה, די טאָכטער פֿון אֲביחַיִל, און מרדכי דער ייִד,
האָבן געשריבן מיט גאָרער שטאַרקייט, צו באַפֿעסטיקן דעם דאָזיקן
צווייטן בריוו וועגן פּורים. 30 און ער האָט צעשיקט בריוו צו אַלע
ייִדן, צו די הונדערט און זיבן און צוואַנציק מדינות פֿון אַחַשװֵרוֹשעס
קיניגרײַך, מיט ווערטער פֿון פֿריד און וואָרהאַפֿטיקייט, 31 אַז זיי
זאָלן באַפֿעסטיקן די דאָזיקע טעג פֿון פּורים אין זייערע צײַטן, אַזוי
ווי מרדכי דער ייִד און אסתּר המלכּה האָבן באַפֿעסטיקט אויף זיי,
און אַזוי ווי זיי האָבן באַפֿעסטיקט אויף זיך אַליין און אויף זייערע
קינדער, די אָנזאָגן וועגן די תּעניתים און זייער קלאָג. 32 און אסתּרס
באַפֿעל האָט באַפֿעסטיקט די דאָזיקע אָנזאָגן וועגן פּורים; און עס
איז פֿאַרשריבן געוואָרן אין אַ בוך.

י

1 און דער מלך אַחַשװֵרוֹש האָט אַרויפֿגעלייגט אַ צינז אויפֿן
לאַנד, און אויף די אינדזלען פֿון ים. 2 און די מעשׂה פֿון זײַן
שטאַרקייט און זײַנע גבורות, און די אויסדערציילונג פֿון מרדכיס
גרויסקייט וואָס דער מלך האָט אים געגרייסט, זיי זײַנען שוין
פֿאַרשריבן אין דעם בוך פֿון די צײַטגעשעענישן פֿון די מלכים פֿון
מָדַי און פָּרַס. 3 וואָרום מרדכי דער ייִד איז געווען דער שֵׁני-למלך פֿון
אַחַשװֵרוֹשן, און גרויס בײַ ייִדן, און באַליבט בײַ זײַנע פֿיל ברידער. ער
האָט געזוכט גוטס פֿאַר זײַן פֿאָלק, און גערעדט צום פֿריד פֿאַר זײַן
גאַנצן שטאָם.

Translation by Solomon "Yehoyesh" (Yehoash) Blumgarten (1870-1927) as published in *Torah, Nevi'im, u-Khetuvim* (New York: Yeho'ash Farlag Gezelshaft, 1941). This work resides in the Public Domain.

Transcribed in 2005 by Itsik "Robert" Goldenberg, et al, by the Yehoyesh Project

(1998-2006) under the direction of Leonard Prager (1925-2008). This transcription does not include Yehoyesh's footnotes.

Distributed by the Open Siddur Project under a Creative Commons Zero Public Domain dedication license. The Open Siddur Project thanks Itsik Goldenberg and the Prager family for their support in releasing this edition of the Yehoyesh Project's transcription of Yehoyesh's Yiddish translation of the Tanakh.